

T. B. M. M.
ZABIT CERİDESİ

On yedinci inikat

25 . XII . 1944 Pazartesi

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	120	3923 sayılı kanunla değiştirilen 3 neü mad-	
2. — Havale edilen evrak	120	desine bir fıkra ilâvesine dair kanun lâyi-	
3. — Andişme	120	hası ve Millî Müdafaa ve Maarif Encümen-	
1. — İçel mebusluğuna seçilmiş olan		leri mazbataları (1/361)	120,121
Hamdullah Suphi Tanrıöver'in andişmesi	120	2. — Gedikli erbaşların maaşlarının tev-	
4. — Müzakere edilen maddeler	120	hit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanu-	
1. — Yedeksubay ve yedek askerî me-		nun 9 neü maddesinin değiştirilmesi hak-	
murlar hakkındaki 1076 sayılı kanunun		kında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve	
		Bütçe Encümenleri mazbataları (1/292)	121

1. — SABIK ZABIT HULÂSASI

Bilecik Mebusluğuna intihap edilen Kemal Sun andığı.

Divanı Muhasebatta açık bulunan Dördüncü daire reisliği için reyler toplandı.

Askerî Ceza Kanununun 81 nei maddesine tevfikân cezalandırılan askerî şahıslara ait mahkûmiyetlerin, Tekâüt kanununun 53 nü ve Askerî Ceza Kanununun 30 neu maddesindeki (Sah-tekârlık) tâbirinin şümulüne dâhil olup tekaüt maaşı tahsis edilip edilmeyeceğinin tefsirine mahal olmadığına dair Adliye Encümeni mazbatası

ile, Hâkim Nuh Neçyettin Canıdarlıoğlu'nun tekaüt muamelesine dair Bütçe Encümeni mazbatasını okunarak kabul olundu.

Divanı Muhasebatta açık bulunan Dördüncü Daire Reisliğine Halit Demirsoy'un intihap edildiği tebliğ edilerek Pazartesi günü toplanılmak üzere inikada son verildi.

Reis Vekili

Kâtip

Kâtip

Bursa

Kütahya

Samsun

R. Canitez

V. Uzgören

N. Fırat

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Tezkereler

1. — Divanı Muhasebatta açık bulunan âzâlık için seçim yapılmasına dair Divanı Muhase-

bat Riyaseti tezkeresi (3/221) (Bütçe, Divanı Muhasebat ve Maliye Encümenlerinden Mürekkep Muhtelit Encümene).

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15

REİS — Dr. M. Germen

KÂTIPLER : N. Baydar (Malatya), K. Turan (İsparta)

REİS — Celse açılmıştır.

3. — ANDIÇME

1. — İçel Mebusluğuna seçilmiş olan Hamdullah Suphi Tanrıöver'in andıçması

dullah Suphi Tanrıöver'in tahlifi yapılacaktır. (Hamdullah Suphi Tanrıöver andığı).

REİS — İçel Mebusluğuna seçilmiş olan Ham-

(Alkışlar).

4. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — Yedeksubay ve yedek askerî memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanunun 3923 sayılı kanunla değiştirilen 3 nü maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun lâyhası ve Millî Müdafaa ve Maarif Encümenleri mazbataları (1/361) [1]

yılı kanunla değiştirilen 3 nü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Yüksek mühendis ve mühendis unvanını haiz olmayan ve fakat yedeksubay olmak hakkını haiz bulunan meslek ve teknik okulları mezunu sanayi erbabından lüzumlu miktarı alınarak Millî Müdafaa Vekâletince talim ve tahsil için kara, deniz ve hava askerî fabrikalarında yedek harp sanayi subayı yetiştirilir.

REİS — İkinci müzakeresidir. Maddelerin okunmasına geçiyoruz :

REİS — Madde hakkında tadilname yoktur. Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul buyururlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yedeksubay ve yedek askerî memurlar hakkındaki 1076 sayılı kanunun 3923 sayılı kanunla değiştirilen 3 nü maddesine bir fıkra ilâvesine dair kanun

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden müteberdir.

MADDE 1. — 1076 sayılı kanunun 3923 sa-

REİS — Maddeyi reyinize arz ediyorum. Ka-

[1] Birinci müzakeresi 15 nei inikattır.

bul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükmünü tatbika lera Vekilleri Heyeti memurdur.

REİS — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihamın heyeti umumiyesini reyinize arz ediyorum. Kabul buyuranlar... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2. — *Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 neu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mabataları (1/292) [1]*

REİS — Lâyihamın müzakeresine başlıyoruz. Heyeti umumiyesi hakkında mütalâa var mı?

Maddelere geçilmesini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmiştir.

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 neu maddesini değiştiren kanun

MADDE 1. — Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 neu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştiril-

[1] 27 sayılı basmayazı zaptın sonundadır.

miştir :

Bilûmum gedikli erbaşlar diğer erat gibi Devlet tarafından işe ve ilbas edilirler. Bunlardan arzu edenlerin muayyenatı aynen veya mahallî rayiç üzerinden bedelen verilir.

Bunların kanunen izinli ve tebdilhavalı bulundukarı zamanlarda işe istihkakları kesilmez. Jandarma gedikli erbaşların işeleri 4370 sayılı kanuna göre yapılır. Bunların da kanunen izinli ve tebdilhavalı buldukları müddetçe işe istihkakları kesilmez.

REİS — Madde hakkında mütalâa var mı?

Maddeyi reyinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye, Maliye, Ziraat, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

REİS — Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Lâyihamın birinci müzakeresi bitmiştir.

Çarşamba günü için ruznamemiz mevcut değildir. Heyeti Celile müsaade ettiği takdirde cuma günü saat 15 de toplanacağız. (Muvafık sesleri).

İnikada son verilmiştir.

Kapanma saati : 15, 07

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Millî Müdafaa ve Bütçe Encümenleri mazbataları (1/292)

T. C.

Başvekâlet

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/172, 6/1629

14 . VI . 1944

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa Vekillîğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 31 . V . 1944 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesıyla birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başvekil

Ş. Saracoğlu

Mucip sebepler

3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesine tevfi kanı işe edilmekte bulunan gedikli erbaşların erattan tâbi tutulduğu hükümlere istinaden izinli ve tebdilihavah buldukları müddetçe tayin istihkakları kesilmektedir.

Orduda on iki sene gibi uzun ve devamlı bir hizmet taahhüt etmiş bulunan gedikli erbaşların bu gibi ahvalde istihkaklarının kesilmesi bunların sıhhat ve bakımlarını ihlâl ettiği gibi gediklilerden başkası rütbesini ihraz etmiş olanların evlenmesine müsaade edilmekte bulunmasından ötürü ailelerinin de işelerini müşkül bir duruma sokmakta ve bu keyfiyet izin ve tebdilihavadan maksut faide yerine zarar tevhit etmektedir. Bu zararın izalesi izin ve tebdilihavadan tam sıhhatli bir şekilde dönmenin temini için bu noktada gediklilerin erattan ayrı bir muameleye tâbi tutulmalarına zaruret vardır. Bu maksatla gedikli erbaşların izinli ve tebdilihavah buldukları zamanlarda tayin bedellerinin kesilmemesini teminen 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesine ek olarak ilişik kanun lâyihası tanzim olunmuştur.

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/292

Karar No. 27

27 . VI . 1944

Yüksek Reisliğe

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesinin değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa

Vekillîğince hazırlanıp Başvekâletin 14 Haziran 1944 gün ve 6/1629 sayılı tezkeresiyle Yüksek Reisliğe sunulan ve Encümenimize havale buyuru-

lan kanun lâyihası ilgili vekilliklerin mümessilleri de hazır oldukları halde müzakere ve tetkik edildi.

Bu kanun lâyihasının teklifi sebebi şudur: Gedikli erbaşlar işe hususunda erlerin tâbi buldukları kanun hükümlerine tâbidirler. Bu sebeple izinli veya tebdilhavalı buldukları müddetçe işe istihkakları kesilmektedir. Halbuki orduda on iki sene gibi uzun ve devamlı bir hizmet taahhüt etmiş olan gedikli erbaşların bu gibi ahvalde işe istihkaklarının kesilmesi; bunların sıhhatlerini bozduğu gibi bunlardan kanunen evlenme hakkını haiz ve evli bulunanların ailelerinin de işelerini çetin bir duruma sokmaktadır. Bu mahzuru gidermek ve tebdilhavadan tam sıhhatle dönmelerini sağlamak için gediklilerin bu hususta erlerden ayrı bir muameleye tâbi tutulmaları maksadıyla hazırlanmış olan bu kanun lâyihası esas itibariyle Encümenimizce de uygun görülmüştür.

Ancak bu lâyiha, münhasıran ordudaki gedikli erbaşları nazara almış ve hususi kanuna göre işe edilmekte olan jandarmadaki mümessillerini hariç tutmuştur.

Keyfiyeti iyice inceleyen Encümenimiz; ordudaki gediklilerin izinli ve tebdilhavalı buldukları müddet işe istihkaklarının kesilmesinden ileri gelen mahzurların jandarmadaki gedikler için de tamamen ve aynen vârit olacağını mütalâa etmiş Encümende hazır bulunan Jandarma Genel Komutanlığı mümessilinin teklifi veçhile jandarmadaki gedikli erbaşların da ordudaki emsalleri gibi aynı haktan istifadesini muvafık bulmuş ve lâyhada şu değişiklik yapılmıştır :

A) Lâyhada 9 neu maddenin ikinci fıkrası

sındaki (Jandarma gedikli erbaşları hariç olmak üzere) kaydı kaldırılmıştır.

B) Bundan başka jandarma gedikli erbaşların işeleri halen 3155 sayılı kanuna göre değil bunu değiştiren 4370 sayılı kanuna tevfiқан yapılmakta olduğundan lâyhada yazılı 9 neu maddenin 3 neü fıkrasındaki 3155 rakamı kaldırılarak yerine 4370 rakamı konulmuş ve bu fıkraya (Bunların da kanunen izinli ve tebdilhavalı buldukları müddetçe işe istihkakları kesilmez.) yazısı ilâve olunmuştur.

C) Jandarma gedikli erbaşlarının işe istihkaklarının da kesilmemesini derpiş eden bu lâyihanın 3 neü maddesine (Millî Müdafaa) yazısından sonra (Dahiliye) kelimesi de ilâve olunmuştur.

Havalesi veçhile Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulmuştur.

M. M. En . Rs.	M. M.	Kâtip
Sinob	Ağrı	Konya
C. K. İncedayı	H. Tugaç	V. Bilgin
Bursa	Bursa	Çankırı
Gl. A. Atlı	Gl. N. Tmaz	Dr. A. Arkan
Çorum	Diyarbakır	Erzurum
E. S. Akgöl	Gl. K. Sevüktekin	A. Akyürek
Erzurum	Gazianteb	Hatay
Gl. Z. Soydemir	Dr. M. Cambolat	Gl. E. Durukan
İsparta	İstanbul	Kars
C. Tüzemen	Ş. A. Ögel	Gl. H. Durudoğan
Kayseri	Kırklareli	Kocaeli
N. Toker	Korgl. K. Doğan	Gl. M. Bakû
Mardin	Muğla	Siiird
Dr. A. Uras	S. Güney	B. Türkay
Tekirdağ		Tokad
R. Apak		S. Çelikkol

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Esas No. 1/292

Karar No. 19

20 . XII . 1944

Yüksek Reisliğe

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair 3779 sayılı kanunun 9 neu maddesinin değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa Vekilliğince hazırlanıp Başvekâletin 14 . VI . 1944 tarihli ve 6/1629 sayılı tezkeresiyle Yüksek Mec-

lise sunulan kanun lâyihası Millî Müdafaa Encümeni mazbatasıyla birlikte encümenimize tevdi buyurulmakla Millî Müdafaa Vekâleti namına Levazım Dairesi Reis muavini ve Maliye Vekâleti namına Bütçe ve Malî Kontrol Umum Müdü-

rü hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

3779 sayılı kanunun 9 nu maddesine tevfi-kan işe edilen gedikli erbaşlarının izinli ve tebdilhavalı olarak kıtadan ayrıldıkları müddet zarfında da bu işe istihkaklarının kesilmemesi maksadiyle lâyihamın tanzim edildiği ve alınan izahlara göre gedikli erbaşları ordunun subay kadrosu gibi esası unsurları olup bunların izinli veya tebdilhavalı bulunmaları ancak istirahat ihtiyaçlarından doğduğu cihetle bu zamanlarda haklarında erat gibi muamele ifasının doğru olmayacağı ve ekserisinin aile sahibi bulunmaları böyle bir istirahat anında sıkıntıya düşer olmalarını da mümkün kılmaya lâyiha encümenimize de esas itibarıyla yerinde görülerek Milli Müdafaa Encümeninin tadili dairesinde ve şekle

ait bir değişiklikle kabul edilmiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis Kastamonu <i>T. Coşkan</i>	Reis V. Edirne <i>N. Gündüzalp</i>	M. M. Tokad <i>H. N. Keşmir</i>
Kâtip İstanbul <i>F. Öymen</i>	Bitlis <i>B. Osma</i>	Giresun <i>M. Akkaya</i>
Giresun <i>Ayet Sayar</i>	İsparta <i>Mükerrerem Karaağaç</i>	İstanbul <i>H. Ülkmen</i>
Kütahya <i>H. Pekcan</i>	Manisa <i>F. Kurdoğlu</i>	Rize <i>T. B. Balta</i>
Urfa <i>M. E. Tekeli</i>	Yozgad <i>A. Sungur</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1. — Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Madde 9. — Bilûmum gedikli erbaşlar diğer erat gibi Devlet tarafından işe ve ilbas edilirler. Bunlardan arzu edenlerin muayyenatı aynen veya mahallî rayiç üzerinden bedelen verilir.

Jandarma gedikli erbaşları harîç olmak üzere bunların kanunen izinli ve tebdilhavalı buldukları zamanlarda işe istihkakları kesilmez.

Jandarma gedikli erbaşların işeleri 3155 sayılı kanuna göre yapılır.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Maliye, Ziraat, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

31 . V . 1944

Bş. V. Ad. V.

Ş. Saracoğlu R. Türel

M. M. V. Da. V.

A. R. Artunkal Hilmi Uran

Ha. V. Ma. V.

N. Menemencioğlu F. Ağralı

Mf. V. Na. V.

Yücel Sırrı Day

İk. V. S. İ. M. V.

Fuad Sirmen Dr. H. Alataş

G. İ. V. Zr. V.

Suad H. Ürgüblü Ş. R. Hatipoğlu

Mü V. Ti. V.

A. F. Cebesoy C. S. Siren

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1. — Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

Madde 9. — Bilûmum gedikli erbaşlar diğer erat gibi Devlet tarafından işe ve ilbas edilirler. Bunlardan arzu edenlerin muayyenatı aynen veya mahallî rayiç üzerinden bedelen verilir.

Bunların kanunen izinli ve tebdilhavalı buldukları zamanlarda işe istihkakları kesilmez.

Jandarma gedikli erbaşların işeleri 4370 sayılı kanuna göre yapılır. Bunların da kanunen izinli ve tebdilhavalı buldukları müddetçe işe istihkakları kesilmez.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya Millî Müdafaa, Dahiliye, Maliye, Ziraat, Gümrük ve İnhisarlar Vekilleri memurdur.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesini değiştiren kanun lâyihası

MADDE 1. — Gedikli erbaşların maaşlarının tevhit ve teadülüne dair olan 3779 sayılı kanunun 9 ncu maddesi aşağıda yazılı şekilde değiştirilmiştir:

(Bilûmum gedikli erbaşlar diğer erat gibi Devlet tarafından işe ve ilbas edilirler. Bunlardan arzu edenlerin muayyenatı aynen veya mahallî rayiç üzerinden bedelen verilir.

Bunların kanunen izinli ve tebdilhavalı buldukları zamanlarda işe istihkakları kesilmez.

Jandarma gedikli erbaşların işeleri 4370 sayılı kanuna göre yapılır. Bunların da kanunen izinli ve tebdilhavalı buldukları müddetçe işe istihkakları kesilmez.)

MADDE 2. — Hükümetin ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millî Müdafaa Encümeninin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.